

PO POTEKU KITAJSKEGA ULTIMATA LONDONU V ZVEZI Z DOGODKI V HONG KONGU

ZALOŽNIK FELTRINELLI SE JE VRNIL V MILAN

Demonstranti so zažgali britansko poslaništvo v Peking

ranili odpravnika poslov in druge člane predstavništva

Zunanji minister Čen Ji ni hotel sprejeti dekana diplomatskega zbora, poslanika ZAR, ki je hotel sporočiti skupen protest - Člani predstavništva so se namestili pri prijateljih in v drugih poslaništvih

LONDON, 22. — Zunanje ministrstvo je nocoj sporočilo: «Skupine demonstrantov so danes zažgale sedež britanskega diplomatskega predstavništva v Pekingu, potem ko so vdrle v poslopje. Razdejali so pisarno. Vsi člani britanskega diplomatskega predstavništva v Pekingu so na varnem in nobeden od njih ni bil hudo ranjen. Vse moške pa so pretepali, posebno odpravnika poslov Hopsona, ki ima obvezano glavo. Stanovanjski prostori so razdejani in člani britanske kolonije so nocoj nastanjeni pri prijateljih ali v tujih poslaništvih. Požar je sedaj pogasjen.» Zunanje ministrstvo je to sporočilo na podlagi zanesljivih informacij, ki so jih dobili iz Pekinga.

Visoki funkcionarji britanskega zunanjega ministrstva so se zvečer sestali v Londonu, da proučijo stališče, ki je nastalo po požaru sedeža britanskega poslaništva v Pekingu. Sestanku je predsedoval državni minister v zunanjem ministrstvu George Thomas, ki nam domača ministrstva Brown, ki je na političnem na Norveškem in je bil obveščen o dogodkih v Pekingu po telefonu. Brown je ukazal, naj angleškemu poslaniku v Oslo, naj prosí norveško vlado, da se po svojih predstavnikih v Pekingu z

poslojem britanskega poslaništva v Pekingu začne demonstracije. Poslopje so stražili policaji in vojak. Nameščenci poslaništva so ostali v poslopiju, ker so jim varnostne sile sporočile, da ne jamčijo za njihovo varnost, če zapustijo poslopje. Popoldne je bila velika demonstracija proti angleški politiki v Hong Kongu. Število demonstrantov pred poslopijem je stalno naraslo. Nenadoma so v Londonu izgubili stike s poslaništvom. Zadnje sporočilo odpravnika poslov Hopsona, preden je bil preteptan, je bilo, da je bil preteptan in ranjen. Demonstranti so razdejali poslopje in razdejali radarske in telegrafne zveze, so bile besede: «Prihajajo, prihajajo» v poslaništvu, ki ga vodi odpravnika poslov Hopson, je bilo okoli 30 oseb med diplomati in člani njihovih družin. Na Kitajskem živi še okoli drugih 70 tisoč angleških državljanov, ki niso diplomati.

Britanska vlada je takoj po prejetih stikov s Pekingom obvestila kitajsko diplomatsko predstavništvo v Londonu, da kitajski diplomati in vsi nameščenci kitajskih uradnih ustanov (agencije) Nova Kitajska, podružnice kitajske banke, razne trgovske organizacije) ne bodo mogli zapustiti Vel. Britanije brez posebnega dovoljenja.

Napad na poslaništvo sovpada s potekom ultimata, ki ga je Kitajska poslala Vel. Britaniji (in ki ga je ta zavrnila) v zvezi z zahtevami za izpustitev kitajskih časnika, ki so bili aretirani v Hong Kongu, in preklic prepovedi izhajanja nekaterih kitajskih časopisov v tej koloniji.

V Hong Kongu je založnik nekakega kitajskega lista in član odbora za borbo proti preganjanju imel danes tiskovno konferenco, na kateri je izjavil, da bo Kitajska zavzela Hong Kong in bo porazila kolonialne oblasti. Izjavil je, da rešitve Kitajske storiča ob nobenem poteku ultimata ga osvoboditve zaprtih časnika. Pri tem je poudaril, da je Kitajska, kaj mora storiti.

Danes se je nadaljevala razprava proti petim voditeljem prepovedanih časopisov. Znova so prebrali kitajski časopisi, ki jih obtožujejo časnika.

V Londonu se je zvečer, da je veleposlanik ZAR v Pekingu, ki je danes diplomatskega zbora, do sedaj brez uspeha skušal sestati se s kitajskim zunanjim ministrom, da bi sporocil skupen protest proti požitju britanskega diplomatskega predstavništva.

Kakor poročajo iz Pekinga, so člani britanskega poslaništva zapustili v sredo jutraj (v torek zvečer po evropskem času) sedež svoje, kar je pol uničenega diplomatskega predstavništva, da se ga rešči gardisti tudi opolnili. Nekateri, ki so pretepli skoraj vse moške in tudi dve mladi ženski. Vsi so izjavili, da so jih policaji v vojak, ki so stražili poslopje, skušali braniti in da so bili nekateri policaji ranjeni, ko so se skušali izogniti razjarjenim demonstrantom.

V treh urah je bilo poslaništvo razdejano. Poslopje je v severno-zahodnem predmestju Pekinga približno pet kilometrov od središča. Obdaja ga tri metre visok zid.

Thomson je kitajskemu predstavniku sporočil oster protest. Zunanje ministrstvo je sporočilo, da ni nobenega dvoma, da je bil napad namenoma izvršen na podlagi hujšanja kitajske vlade. Sedaj je jasno, da je Kitajska vlada prekršila imuniteto poslaništva, kakor tudi diplomatsko imuniteto odpravnika poslov in članov poslaništva. Gre za nov primer očitnega prežiranja, ki ga Kitajska vlada kaže do suverene pravice drugih vladi. Ta napad je škandalozno in barbarsko dejanje, ki bo prineslo kitajski vidi slab sloves po vsem svetu. Thomson je zahteval od kitajskega odpravnika poslov, naj takoj obvesti svojo vlado, da Velika Britanija zahteva poročilo o incidentu v Pekingu, poljsko, zakaj so se dogodili, in zagotovilo, da bosta odslej

grabili odposlanci kitajskega cesarskega poslaništva in so ga zaprli v poslopje. S pomočjo angleškega vratarja je Sun Jat obvestil o tem svojega prijatelja, ki je takoj obvestil angleške oblasti. Na odločno zahtevo predsednika angleške vlade lorda Saltsburyja je bil izpuščen.

Britanska vlada je odredila, da kitajski diplomati in funkcionarji v Veliki Britaniji ne morejo zapustiti države brez posebnega vizuma zunanjega ministrstva. Odtujenost je bilo dovoljenje za delovanje kitajskega oddelka kitajskega predstavništva, dokler ne bo obnovljena radarska zveza med Londonom in člani britanskega poslaništva v Pekingu. Člani kitajskega poslaništva se ne bodo mogli oddaljiti več kakor osem kilometrov iz središča Londona, če ne bodo tega obvestili 48 ur prej.

Do sedaj ni bilo pred kitajskim poslaništvom v Londonu nobene demonstracije. Poslopje je v Portland Place, eni najbolj elegantnih ulic v Londonu. Zanimivo je, da je bil v majhni sobi v zadnjem nadstropju te palače leta 1896 zaprt oboje kitajske revolucije in poznejši prvi predsednik kitajske republike Sun Jat. Mladega revolucionarja in voditelja kitajskih beguncev v Evropi so nekega večera u-

grabili odposlanci kitajskega cesarskega poslaništva in so ga zaprli v poslopje. S pomočjo angleškega vratarja je Sun Jat obvestil o tem svojega prijatelja, ki je takoj obvestil angleške oblasti. Na odločno zahtevo predsednika angleške vlade lorda Saltsburyja je bil izpuščen.

BEOGRAD, 22. — Generalni tajnik KPI Luigi Longo se je danes na poti iz Bolgarije v Italijo zadržal nekaj časa v Nišu, kjer je v spremstvu predsednika komisije za mednarodno zvezo CK ZK Srbije Predraga Ajtiča in drugih osebnosti obiskal kolektiv elektronske industrije in se zanimal za delo družbenopolitičnih organizacij in organov upravljanja. Zatem je obiskal tudi znanj zgodovinski spomenik turškega grozdjevalstva iz časa okupacije Srbije Celule. Spomenik je sestavljen iz lobanj srbskih rodoljubov, ki so jih Turki iz masčevanja zajeli in pobili.

Zvečer je Longo prisel v Beograd, kjer mu je CK ZK priredil intimno večerjo. Danes bo odpotoval na Brione.

PO SESTRELITVI DVEH AMERIŠKIH LETAL NAD KITAJSKO

Hanoj zopet bombardiran

Številne človeške žrtve

Senator Morse bo zahteval od kongresa, naj razveljavi resolucijo, na podlagi katere vodi Johnson vojno

HANOJ, 22. — Ameriška letala so izvršila davi nov napad na področje Hanoja. Nekaj bomb je padlo tudi na neko ulico v sredi mesta in porušilo več hiš. Bilo je tudi mnogo človeških žrtv, a o tem ni še podatkov. Bombe so zadele stanovanjske hiše, trgovine in javne urade.

V Washingtonu je načelnik glavnega štaba ameriške letalstva general John McConnell izjavil, da je bombardiranje Severnega Vietnama koristno in potrebno, češ da je zelo zmanjšalo obrambno sposobnost kitajskih letal. Če bi sestavni del ameriške strategije, »Brez bombardiranja, je dodal general, bi se število nasprotnih sil v Južnem Vietnamu skoraj podvojilo in bi bilo potrebno drugih 800 tisoč ameriških vojakov.«

Demokratski senator Wayne Morse se je izjavil, da bo zahteval od kongresa razveljavitve resolucije iz leta 1964, na katero se Johnson nanašal za vojni vojni v Vietnamu. Senator je izjavil, da je Johnsonova oblast, ki jo izvaja na podlagi te sporne resolucije, očitno protustavna, ker je bila resolucija odobrena, ko so bile nekatere ameriške vojne ladje napadene v Tonkinem zalivu.

Eden glavnih sodelavcev in svetovalec pokojnega ameriškega predsednika Kennedyja Theodore Sorensen je izjavil, da po njegovem mnenju predstavlja ta vojna v Vietnamu, da je dodal general, bi se število nasprotnih sil v Južnem Vietnamu skoraj podvojilo in bi bilo potrebno drugih 800 tisoč ameriških vojakov.

Demokratski senator Wayne Morse se je izjavil, da bo zahteval od kongresa razveljavitve resolucije iz leta 1964, na katero se Johnson nanašal za vojni vojni v Vietnamu. Senator je izjavil, da je Johnsonova oblast, ki jo izvaja na podlagi te sporne resolucije, očitno protustavna, ker je bila resolucija odobrena, ko so bile nekatere ameriške vojne ladje napadene v Tonkinem zalivu.

Eden glavnih sodelavcev in svetovalec pokojnega ameriškega predsednika Kennedyja Theodore Sorensen je izjavil, da po njegovem mnenju predstavlja ta vojna v Vietnamu, da je dodal general, bi se število nasprotnih sil v Južnem Vietnamu skoraj podvojilo in bi bilo potrebno drugih 800 tisoč ameriških vojakov.

Demokratski senator Wayne Morse se je izjavil, da bo zahteval od kongresa razveljavitve resolucije iz leta 1964, na katero se Johnson nanašal za vojni vojni v Vietnamu. Senator je izjavil, da je Johnsonova oblast, ki jo izvaja na podlagi te sporne resolucije, očitno protustavna, ker je bila resolucija odobrena, ko so bile nekatere ameriške vojne ladje napadene v Tonkinem zalivu.

Eden glavnih sodelavcev in svetovalec pokojnega ameriškega predsednika Kennedyja Theodore Sorensen je izjavil, da po njegovem mnenju predstavlja ta vojna v Vietnamu, da je dodal general, bi se število nasprotnih sil v Južnem Vietnamu skoraj podvojilo in bi bilo potrebno drugih 800 tisoč ameriških vojakov.

Demokratski senator Wayne Morse se je izjavil, da bo zahteval od kongresa razveljavitve resolucije iz leta 1964, na katero se Johnson nanašal za vojni vojni v Vietnamu. Senator je izjavil, da je Johnsonova oblast, ki jo izvaja na podlagi te sporne resolucije, očitno protustavna, ker je bila resolucija odobrena, ko so bile nekatere ameriške vojne ladje napadene v Tonkinem zalivu.

Eden glavnih sodelavcev in svetovalec pokojnega ameriškega predsednika Kennedyja Theodore Sorensen je izjavil, da po njegovem mnenju predstavlja ta vojna v Vietnamu, da je dodal general, bi se število nasprotnih sil v Južnem Vietnamu skoraj podvojilo in bi bilo potrebno drugih 800 tisoč ameriških vojakov.

Demokratski senator Wayne Morse se je izjavil, da bo zahteval od kongresa razveljavitve resolucije iz leta 1964, na katero se Johnson nanašal za vojni vojni v Vietnamu. Senator je izjavil, da je Johnsonova oblast, ki jo izvaja na podlagi te sporne resolucije, očitno protustavna, ker je bila resolucija odobrena, ko so bile nekatere ameriške vojne ladje napadene v Tonkinem zalivu.

Eden glavnih sodelavcev in svetovalec pokojnega ameriškega predsednika Kennedyja Theodore Sorensen je izjavil, da po njegovem mnenju predstavlja ta vojna v Vietnamu, da je dodal general, bi se število nasprotnih sil v Južnem Vietnamu skoraj podvojilo in bi bilo potrebno drugih 800 tisoč ameriških vojakov.

Demokratski senator Wayne Morse se je izjavil, da bo zahteval od kongresa razveljavitve resolucije iz leta 1964, na katero se Johnson nanašal za vojni vojni v Vietnamu. Senator je izjavil, da je Johnsonova oblast, ki jo izvaja na podlagi te sporne resolucije, očitno protustavna, ker je bila resolucija odobrena, ko so bile nekatere ameriške vojne ladje napadene v Tonkinem zalivu.

Eden glavnih sodelavcev in svetovalec pokojnega ameriškega predsednika Kennedyja Theodore Sorensen je izjavil, da po njegovem mnenju predstavlja ta vojna v Vietnamu, da je dodal general, bi se število nasprotnih sil v Južnem Vietnamu skoraj podvojilo in bi bilo potrebno drugih 800 tisoč ameriških vojakov.

Demokratski senator Wayne Morse se je izjavil, da bo zahteval od kongresa razveljavitve resolucije iz leta 1964, na katero se Johnson nanašal za vojni vojni v Vietnamu. Senator je izjavil, da je Johnsonova oblast, ki jo izvaja na podlagi te sporne resolucije, očitno protustavna, ker je bila resolucija odobrena, ko so bile nekatere ameriške vojne ladje napadene v Tonkinem zalivu.

Eden glavnih sodelavcev in svetovalec pokojnega ameriškega predsednika Kennedyja Theodore Sorensen je izjavil, da po njegovem mnenju predstavlja ta vojna v Vietnamu, da je dodal general, bi se število nasprotnih sil v Južnem Vietnamu skoraj podvojilo in bi bilo potrebno drugih 800 tisoč ameriških vojakov.

Demokratski senator Wayne Morse se je izjavil, da bo zahteval od kongresa razveljavitve resolucije iz leta 1964, na katero se Johnson nanašal za vojni vojni v Vietnamu. Senator je izjavil, da je Johnsonova oblast, ki jo izvaja na podlagi te sporne resolucije, očitno protustavna, ker je bila resolucija odobrena, ko so bile nekatere ameriške vojne ladje napadene v Tonkinem zalivu.

Eden glavnih sodelavcev in svetovalec pokojnega ameriškega predsednika Kennedyja Theodore Sorensen je izjavil, da po njegovem mnenju predstavlja ta vojna v Vietnamu, da je dodal general, bi se število nasprotnih sil v Južnem Vietnamu skoraj podvojilo in bi bilo potrebno drugih 800 tisoč ameriških vojakov.

MILAN, 22. — Založnik Giangiacomo Feltrinelli je prišel nocoj iz Madrida z letalom Alitalia na letališče v Linate. Na letališču so ga takoj obkrožili številni časniki, fotografirali in televizijski operaterji. Feltrinelli se je na poti od ploščadi pred letališčem postavo čakalnice razgovorjal s časniki. Dejal jim je: «Sele ko sem bil izgnan in že v poletu proti Lini, sem zvedel za uradne vloške ukrepe, ki so ga sprejeli nasproti meni, ter za razloge svoje aretacije. Obtožili so me, da sem se vmešaval v notranje politične zadeve Bolivije. Edino upravičen razlog, ki mi je v čast, je v resnici ta, da sedanja desničarska bolivijska vlada ne strinja s mojimi političnimi idejami. Ta vlada spominja na fašistično republikansko vlado leta 1945 nekaj mesecev pred dokončnim pokolom.

Bral sem, da je bolivijska vlada izjavila, da sem se sestel z gverilci, ter da so našli pri meni zemljevid in seznam oseb. Res sem se med svojim bivanjem v La Paz, pred aretacijo srečal s krajevnimi intelektualci in s politično aktivnimi osebami, ki pa niso nič povezane s silami, ki se borijo z orožjem na čisto drugem področju, ki je oddaljeno od glavnega mesta. Ko so me aretirali, sem imel pri sebi nekaj časopisov, katere sem kupil mimogrede

Založnik je nato govoril o svoji aretaciji: «Prve dni so moji prehodni v La Paz sem se svobodno kretal. Dan pred aretacijo pa sem opazil, da so mi stalno sledili. Potem so me aretirali. Niso ravnali slabo z menoj. Mislim, da se moram za to zahvaliti odločnemu nastopu javnega mnenja, časnika in italijanskega veleposlaništva. Kakšno je bilo razmišljanje bolivijske policije, vsem ugotovitvi tudi osebno. Zaprli so me v celico, ki je bila dolga dva metra in široka 1,20 m vlažna in temna. Napisal na stenah celice so zgornjo pričelo o tem, kako mučijo bolivijske politične žrtve. Med drugimi je bilo napisano na zidu: «mučeni» ali «zaprli 20 dni», «zaprli 30 dni». Neki drugi napis se je glasil: «Jeca, koncentracijsko taborišče, mučenje so šola revolucionarjev. Nissem ne bomo mogli doseči z bajoneti, puškami in s strojnimi v nastopu proti ljudstvu. Revolucija bo pomnila konce trinoštev, kajti zrak, ki ga vdihavamo, smrdi po smodniku, zemlja po kateri hodimo, pa je strelski jarek.»

Feltrinelli se je zatem dotaknil zadeve Debray. Rekel je, da je odšel v Bolivijo. Med drugimi je udeležil v procesu francoskemu časniku Regisu Debrayu, o katerem pa se še nič ne ve razen tega, da so oblasti zakrile hude kršitve vame bolivijske ustave. Rekel je, da preči življenju časnika nevarnost. Proces se bo gotovo zaključil z obsodbo in nihče ne more izkiniti, da bodo na pobudo kakšnega polkovnika Debraya ustrelili z izgovorom, da je skušal zbežati. Feltrinelli je rekel, da je nameraval po izgonu nadaljevati psovovanje po Južni Ameriki, da bi obiskal še druge pisatelje. Ko pa je videl, kaj se mu je zgodilo v Lini, je pričakoval, da tudi v Braziliji in Argentini ne bo drugače, ker so tam podobne vojaške vlade. Zato je odpotoval v Evropo. Na koncu je povedal, da bo ostal nekaj dni v Milanu, potem pa pojde na politične.

NEW YORK, 22. — Glavni tajnik OZN U Tant bo imel 18. septembra pred začetkom 22. zasedanja glavne skupščine OZN tiskovno konferenco in bo obrazložil svoje mnenje o delu skupščine ter o položaju na Srednjem vzhodu in v Vietnamu.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

U Tant je zahteval danes od skupščine, naj odobri proračun OZN za leto 1968, ki določa 141.619.300 dolarjev. Gre za približno 10 odstotkov večji znesek, kakor je določen v letošnjem proračunu. Glavni razlog je zahteva po čimer 500 funkcionarji OZN, s čimer bi število namestencev naraslo na 8.102.

trgovine v Italiji Liuojing, ki je bila napovedana za 11. uro. Policijske oblasti so časnika napovedi preprečili vstopa na lado. Liuojing pa bi se lahko izkrcal in zopet vkrcal. Rekel je, ali bo konferenca na krovu ali pa je sploh ne bo. Zatem so namestili na levi bok lade protestni napis proti italijanskim vladam, dolg 25 metrov in visok en meter.

Davi je prišel v Genov v drugo ravnatelj omenjenega kitajskega urada v Rimu Cempaou, ki ga je spremljala neka ženska, najbrž kaka uradnica. Prišel je z letalom ob 11.15. Kronistom, ki so se mu približali, preden je stopil v avto, je rekel: «Tudi jaz bi se zelo rad srečal z vami, toda moram iti takoj na lado. Sedaj še nič ne vem.» Komaj je stopil v čoln, ki bi ga moral odpeljati na lado «Liuojing», je Čen pognel iz čolna rdečo knjižico, mornarji z ladje pa so ga pozdravili s tem, da so začeli mahati s svojimi knjižicami, pri čemer so peli internacionalo.

Cempaou se je vrnil z ladje ob 18. uri in je rekel časnika: «Pokažite mi izven pristanišča.» Ko je stopil iz avta, je prebral listek, na katerem je bilo zapisano, da se zahvaljuje časnika za njihovo zanimanje. Nadalje je listek vseboval protest proti oblastem, ki so preprečile tiskovno konferenco. Na koncu je Čen rekel, da upa, da se bo lahko videl s časniki na drugi tiskovni konferenci.

Avstrijski terorist aretirani pri Boenu

BOCEN, 22. — Karabinjerji so aretirali v Južni Tirolski enega izmed domnevnih krivcev pokola na Cima Vallone, kjer so bili 25. junija ubiti štirje italijanski vojniki. Gre za avstrijskega državljanja Andreasa Eggerja, starega 44 let iz Lausacha v severni Tirolski. V zaporu v Boenu je na razpolago sodnim oblastem tudi Helmut Kroess, star 25 let, iz Merana, nekdanje zasedalec terorista iz Passeraletta (Val Passiria) Georga Klotza, ki je že šest mesecev na begu.

Zvečer je namestnik vladnega komisarja v Boenu izdal o aretaciji poročilo, v katerem pravi med drugim, da je prišlo 20. t.m. v Kardunum (Cardano) pri Boenu do trčenja vozil, pri čemer je nek avto zbežal. Policijska patrulja je dohitela avto, v katerem sta bili omenjeni osebi, ki ju je policija prišla. Kasneje so našli pri Eggerju kartonček z novim pečatom teroristične organizacije, ki služi za njene člane kot spoznavni znak, skico področja na prelazu Glavo, kjer je bil naznačen nek senik v kraju Walten (Valtina), poezijo v nemškem jeziku, ki povečuje teroriste, ter drug propagandistični material. Ko so kasneje pregledali ta senik, so našli 8 kg razstreliva donarit, 12 vžigalnikov in 8 špricelcev.

Med zasliševanjem je Egger priznal, da pripada teroristični organizaciji ter da se je udeležil dveh atakov na naprave za prenos električnega toka. Preiskava se nadaljuje.

Pogodba o zgraditvi tovarne v Sovjetski zvezi

TURIN, 22. — Družba TECMO je prve dni tega meseca sklenila s Sovjetsko zvezo pogodbo za zgraditev popolne naprave za izdelovanje elastične embalaže v Stupinu, industrijskem mestu, ki je oddaljeno nekaj 100 km od Moskve. V tem kraju je obstajala tovarna, ki proizvaja podobne izdelke, tako da bodo sedaj opravili popoln proizvodni cikel od surovine do dokončnega izdelka. Vest o tem je sporočil predsednik družbe Aldo Bugnone, ki je rekel, da bo znašal začetni izdatki za ureditve te pogodbe štiri milijarde lir. Naprave bodo zgradili v dveh letih. TECMO je že sklenila podoben sporazum s Poljsko. Družba se pogaja tudi za zgraditev podobnih naprav v Romuniji in Jugoslaviji.

Sodelovanje pri odkrivanju nacističnih zločinov

BONN, 22. — Sovjetska vlada je izjavila, da je pripravljena sprejeti v Moskvo predstavništvo centralne za zatiranje nacističnih zločinov v Ludwigsburgu. Nemski minister za sodstvo Heinemann je v radijskem intervjuu naglasil, da se je to prvič zgodilo. Tako si bodo predstavni omene centralne lahko ogledali material o nacističnih zločinih, ki je sedaj v SZ. Heinemann je rekel, da so večkrat prosili vlade vzhodnoevropskih držav, da bi lahko proučili dokumente o zločinih, izvršenih pod tretjim rajhom ter rekel, da je sodelovanje glede tega z Jugoslavijo in Poljsko precej dobro.

Ravno danes so odšli na Poljsko štirje nemski juristi, da bi prisostvovali zasliševanju nekaterih prič v zvezi z obtožbami proti nemškemu zveznemu ministru za begunce Kruegerju, ki je zaradi tega podal leta 1964 ostavko. Njega smatrajo za odgovornega za obsodbo dveh Poljakov na smrt, ter za preganjanje drugih Poljakov, ko je bil sodnik v Konitzu med leti 1939 in 1943,

Bivši minister Averoff spuščen na svobodo

Vodja skandinavске delegacije Knudsen, ki je obiskala Grčijo, pravi, da veljajo v tej državi za komuniste vsi, ki nasprotujejo vojaškemu režimu

ATENE, 22. — Bivši grški zunanji minister Averoff, ki ga je pred nekaj dnevi vojaško sodišče v Atenah obsodilo na pet let ječe, je bil spuščen danes na svobodo po pomilostitvi, ki mu jo je podelil kralj Konstantin. Obsojen je bil na podlagi ukaza policije, ki je prepoveduje sestanke, katerih se udeležijo več kakor pet oseb, če ne zaprosijo posebnega dovoljenja znanja. Kralj je odpustil kazni tudi bivšemu državnemu podtajniku Arvanitasku, ki je bil iz istega razloga obsodjen na bolj malo kazni, kot 6 mesecev zapor.

Časnika je Averoff dejal, da jim nima kaj izjaviti glede sezone, ker se načelno pokorava zakonem lastne države, pa naj so kakršni koli. Dejal je, da je zvedel da je tisk v tujini objavil poziv in program stranke ZDA za sestavo patriotike fronte vseh grških strank. Pri tem je poudaril, da se revuluciona narma leva moti, če misli, da je lahko skupno nastopala z grškimi demokratičnimi strankami. Averoff je zatem dejal, da bo odpotoval v svoje volilno okrožje Metsovo v Epiru, da ne bo več krupa okoli njegove zave.

Vsekar je bilo

V ZDA NE MISLIJO VSI, KOT MISLI JOHNSON

Senator Mansfield meni da so ZDA šle že predaleč

«Čas je, da se ameriška politika temeljito revidira»

Včeraj so poročali, da se bodo ameriške čete v Vietnamu v bližnji bodočnosti povečale še za nadaljnjih 80.000 mož. Vest sicer še ni potrjena, kot se to po navadi dogaja. Morda pa bo tudi demantirano, nekega dne pa bo Pentagon enostavno sporočil, da je prišlo v Vietnam nadaljnjih 80.000 mož. Nekaj podobnega smo namreč doživeli pred nedavnim, ko je Bela hiša dolgo trdila, da v Vietnam ne bodo več pošiljali novih čet, kot jih je zahteval Westmoreland, nato pa so mu le poslali novih 30.000 mož. V teh dneh, ko je bil v ZDA na uradnem in zasebnem obisku za zahodnonemški kancler Kiesinger, pa je bilo tudi govora, da se bodo ameriške čete v Evropi zmanjšale. Kiesinger je ob svoji vrnitvi «potožil» javnost, da do tega ne bo prišlo tako kmalu, če bo sploh prišlo, vsekakor pa da se bodo ameriške čete v Evropi skrčile le «v soglasnem dogovoru» s prizadeletimi, to se pravi z bonso vlado. Kakor vidimo, gre na eni strani za večanje, na drugi pa za morebitno krčenje ameriških sil po svetu, vsekakor pa vedno za ameriško prisotnost v Evropi in Aziji in tudi drugod. Zahodnonemški tednik «Der Spiegel» je pred kratkim objavil intervju z ameriškim senatorjem Mansfieldom o ameriški vojaški politiki v Evropi. Ker gre za ponovno aktualno vprašanje, bomo ta intervju objavili.

Vprašanje: «Ameriške borbene sile v Evropi bodo za začetek zmanjšane za 36.000 mož. Vas ta sklep zadovoljuje?»

Odgovor: Ne. Kot prvi korak bi bil to dober ukrep, vendar pa le kot prvi korak. Čas je že, da se po 20 letih ponovno razmisli o stacioniranju ameriških čet v Nemčiji in Evropi nasloj; čas je, da same evropske države prevzamejo nase osnovno breme za lastno obrambo.

Vprašanje: Nekoč ste rekli, da bi mogli iz Evrope umakniti od 4 do 6 ameriških divizij?

Odgovor: Da. Z eno ali dvema divizijama bi mogli demonstrirati pravo toliko, kolikor s petimi ali šestimi; namreč pokazati, da smo nosi v NATO, da smo pripravljeni braniti Evropo in...

Vprašanje: In da se zmanjša prisotnost v američkem proračunu ter da se, končno, pošlje več čet v Vietnam. To so vendarle odločilni vzroki.

Odgovor: Moja stališča nimajo nikakršne zveze z odločanjem zlati in zmanjšanjem ameriške zunanje trgovine. To nima niti nobene zveze z Vietnamom. Še pred 10 leti je bila Evropa, kar zadeva njeno gospodarstvo, na lastnih nogah. Tedaj bi bila morala biti pripravljena, prevzeti nase večji del stroškov za lastno obrambo. Amerika je edina država, ki je svoje obveznosti nasproti NATO stoodstotno izpolnila.

Vprašanje: Prav iz tega izhaja nevarnost: vojaška zveza, ki je v konvencionalni oborožitvi tako šibka, bi mogla že v majhnem spo-

padu uporabiti atomsko orožje. Teopripravljeni izpolniti svoje obveznosti množičnega protidruca je že zdavnaj odklonjena. Kot kaže, jo nehotno ponovno oživljate, odnosno priznavate.

Odgovor: Upam, da bo atomsko orožje, kot je že rekel Churchill, ostalo «starih vzbujajočih sredstev», ki temelji na terorju.

Vprašanje: Če ZDA zmanjšajo svoje sile v Evropi le na simbolično navzočnost — po neki vaši izjavi, bi dve diviziji bili prav tako dovolj kot 22 — ali obstaja v tem primeru možnost, da bi ZDA nastopile kot «činitelj reda» v nekem konfliktu krajevnega, omejenega značaja «odnosno obsega» Z dvema divizijama bi se to ne dalo doseči.

Odgovor: Osebnostno nisem mnenja, da bi mi morali poseči v krajevni, omejeni spor. Po mojem mnenju smo se doslej že preveč vmešali v razne konflikte po svetu. Čas je, da se ameriška politika temeljito revidira. Mi nismo žandarji sveta.

Vprašanje: Toda brez dvoma bo prišlo do «praznine moči», če tudi Nemci in Angleži skrajajo svoje čete.

Odgovor: «Praznina moči» bo nastopila, ko bosta britanska armada na Renu in nemška Bundeswehr tako skrajšali, kot je že predvideno. Še enkrat bi hotel povedati: niti Velika Britanija niti Nemčija nista izpolnili svojih obveznosti nasproti NATO. Namesto predvidenih 12 divizij je Nemčija pripravila doslej le 8 divizij. Če bi se te zmanjšale še za 60.000 mož, bi obramba naš prav gotovo utrpela škodo. Dežele, ki bi ustvarile takšno «praznino moči», bi morale same poskrbeti za morebitne posledice.

Vprašanje: Ali bi bilo treba priznati mejo na Odrin in Nisi?

Odgovor: To je vprašanje, ki si ga mora postaviti zahodnonemška vlada in o njem odločiti.

Vprašanje: Pred nedavnim ste izjavili, da bi morali Američani zmanjšati svoje čete, ker bi te čete ne smele biti v obrambi bolj borbene od nemških čet. Ali menite, da so Nemci še borbeni?

Odgovor: Borbeni ni pravi izraz. Pri tem sem mislil, da bi mi ne smeli vztrajati na obrambi bolj kot sami Nemci, ko gre vendar za vprašanje njihove dežele.

Vprašanje: In koliko soglašate predsednik Johnson z vašim mnenjem?

Odgovor: Vem, da bi rad videl združeno Nemčijo. Vem, da bi bil vesel nad slogo med deželami Zahodne Evrope. V svojih odnosih nasproti de Gaulleju je zelo obziren in, kolikor mi je znano, ni izrekel niti ene kritične besede.

Čepav smo ob času na kratko poročali o tem intervjuju, smo ga hoteli objaviti v celoti iz dveh razlogov: predvsem zato, ker se Mansfieldovi pogledi v marsičem razlikujejo od Johnsonove politike in je do nje pogosto zelo kritičen, tako da velja kot nekakšna protutež proti napadalnosti Johnsona in njegovih ožjih sodelavcev, z druge strani pa postaja krčenje ame-

riških čet v Zahodni Nemčiji ponovno aktualno, saj je o tem predvčerajšnjim spregovoril sam kancler Kiesinger.

Ko smo tako prikazali, da se vsaj v nekaterih stvareh Mansfieldova stališča od vloga ZDA razlikujejo od Johnsonovih, bomo navedli še zanimivo vest iz Princetowna, kjer so včeraj objavili zadnje podatke o oscilaciji javnega mnenja med ameriškim ljudstvom.

Po najnovejših podatkih, ki jih je zbral Ameriški zavod za javno mnenje, je popularnost predsednika Johnsona ponovno padla. Sedaj ga je prekosil v popularnosti guverner Michigana republikanec George Romney. Šlo je v tem primeru za anketo v zvezi s prihodnjimi predsedniškimi volitvami, ki bodo leta 1968. Po najnovejših podatkih je prav na račun rasnih neredov v različnih mestih ZDA popularnost Johnsona tako padla, da se je opredelilo za Romneya kar 49 odst. anketiranih Američanov, za Johnsona pa le 41 odst.

Da gre Johnsonova popularnost naglo navzdol, nam pove tudi naslednji podatek: pri junjskem anketiranju javnega mnenja je bil Johnson še za kakih 5 odst. nad Romneyem.

So elektronski možgani vedno nezmotljivi?

Nekaj primerov, ki kažejo, da to ni res

Neki Kanadčan se je vrnil z daljšega dopusta in našel v pošt-nem nabiralniku račun mestne službe za dobavo elektrike. Na računu je bilo zapisano, da dolga je službi O dolarjev in 0 centov. Menil je, da je to posledica tega, kar je bil dolgo od doma in ni trošil elektrike. Čez teden dni ga je obiskal namestnik družbe in mu zagrozil, da mu bodo elektriko tukaj ukličili, če ne poravnava računa. Opozorjeni mož se je na grožnjo le nasmešnil in nanjo pozabil. Čez tri dni so mu smeli vztrajati na obrambi bolj kot sami Nemci, ko gre vendar za vprašanje njihove dežele.

Vprašanje: In koliko soglašate predsednik Johnson z vašim mnenjem?

Odgovor: Vem, da bi rad videl združeno Nemčijo. Vem, da bi bil vesel nad slogo med deželami Zahodne Evrope. V svojih odnosih nasproti de Gaulleju je zelo obziren in, kolikor mi je znano, ni izrekel niti ene kritične besede.

Čepav smo ob času na kratko poročali o tem intervjuju, smo ga hoteli objaviti v celoti iz dveh razlogov: predvsem zato, ker se Mansfieldovi pogledi v marsičem razlikujejo od Johnsonove politike in je do nje pogosto zelo kritičen, tako da velja kot nekakšna protutež proti napadalnosti Johnsona in njegovih ožjih sodelavcev, z druge strani pa postaja krčenje ame-

Na srečo se žalostni dogodki kmalu pozabijo. Tri angleške deklice se s svojimi kolesi veselo vozijo po tragičnem kraju, kjer je lani oktobra plaz z grica premovalnih odpadkov zasul šolo, v kateri je našlo smrt 118 otrok in 28 odraslih oseb. Bilo je to v angleškem rudarskem naselju Aberfan.

PO RAFALU PROTI SEDEŽU AMERIŠKE AMBASADE

Scotland Yard «na lovu» za svetlim avtomobilom

Na Angleškem se odpor proti «sekundiranju» stopnjuje. Številne preiskave, celo na sedežu «Odbora stotih»

LONDON, 22. avgusta. — Pred dnevi smo poročali, da se številni mladi ameriški državljani, ki se zatekajo v Veliko Britanijo, ker nečejo v Vietnam, neprestano več. Hkrati moremo ugotoviti tudi to, da se na Angleškem opaža vedno večji odpor proti dejstvu, da angleška vlada «sekundira» ameriški vladi v njeni politiki na Daljnem vzhodu in tudi drugod po svetu. Eden izmed dogodkov, ki kažejo, kako se ne razpoloženo dela britanskega javnega mnenja proti ameriški politiki, stopnjuje, so bile tudi nedavne demonstracije pred ameriškim veleposlaništvom v Londonu. Pred dvema dnevoma pa je prišlo do «najbolj resnega primera». Skupina ljudi, baje 4 osebe, je privzela do sedeža ameriške ambasade v velikem američkem vozilu svetle barve, izstrelila rafal iz brozastrelke proti veleposlaništvu in nato oddrvela dalje.

Res je, da rafal ni povzročil niti žrtve, niti škode, toda kaj takega v Londonu ni nihče pričakoval in zato je odmev na ta dogodek velik. Zato je tudi razumljivo, da se je britanska policija lotila nič kaj lahkega dela, namreč izslediti skupino ljudi, ki se je «izdrzila» storiti kaj takega sredi Londona.

Skupine agentov Scotland Yarda so v zvezi s tem začele s preiskavami po vsem Londonu. Po nekaterih mnenjih gre za 4, po drugih pa za 3 belopolte ljudi, ki so z brozastrelko «napadli» veleposlaništvo ZDA v Grosvenor Streetu. Preiskava Scotland Yarda se je usmerila proti tistim londonskim krogom, ki da so že znani po svoji sovražnosti nasproti ZDA. Scotland Yard zaslišuje tudi ljudi, ki so se udeležili zadnjih demonstracij. Toda britanska policija se ne omejuje le na to, pač pa pregleduje in vrši preiskave tudi na sedežih nekaterih političnih gibanj, seveda levičarskih smeri.

Kakor poroča «Daily Express», sta ameriško veleposlaništvo in tudi sam veleposlanec David Bruce dobila v zadnjih dneh več telefonskih groženj, ko so jim neznanzi zagotovili celo z hušnjimi posledicami. Po telefonu «neznanci» grozijo celo s smrtjo samega Davida Bruceja.

Neki glasnik ameriške veleposlaništva je včeraj potrdil vesti, ki jih prinaša «Daily Express», vendar je rekel, da je veleposlaništvo dobilo doslej le dve grožnji. V prvem telefonskem opozorilu je bilo rečeno, da «strljanje na veleposlaništvo» je šele začelo, z drugim telefonskim pozivom pa so opozorili veleposlaništvo, da nekdo namerava podkiniti v veleposlaništvu peklenški stroj.

Samo ob sebi se razume, da so veleposlaništvo primerno zaščitili. To je povedal tudi neki funkcionar ameriške veleposlaništva, ki je dodal: «Kljub temu menimo, da ni v nevarnosti notranja varnost veleposlaništva. Te telefonske grožnje nas prav gotovo ne bodo spravile iz ravnotežja, pač pa so nekaka logična nujnost, po za znanim senzacionalnem dogodku».

Butler je vendarle priznal, da «zvršili rafala» prav gotovo se ne bodo našli v kakšni znani organizaciji. Gre za ljudi, ki Scotland Yardu niso znani.

Policijski funkcionar ne predvideva aretacij, vsaj v bližnji prihodnosti ne. Zdi se, da je znakov in indicij kaj malo in kdor je videl svetli ameriški avtomobil, trdi da so se v njem vozili trije ali štirje belopolti ljudje. Znanstveni odbor Scotland Yarda pa je ugotovil, da so neznanzi streljali proti veleposlaništvu ali z brozastrelko vrste «Stens» ali pa celo z navadno «mavzerico».

B. R.

Skupine agentov Scotland Yarda so doslej obiskale več sedežev političnih gibanj «ekstremističnega značaja» in tudi nekaj zasebnih stanovanj. Predvsem so obiskale sedeže organizacij, ki so proti ameriški politiki in organizaciji, ki so proti vojni v Vietnamu. Zdi se pa, da je «bera» bila kaj skromna, ali da je sploh ni bilo, kajti sami vodilni krogi Scotland Yarda pravijo, da niso doslej opravili ničesar.

List papirja, ki so ga agenti našli na pločniku pred konzularnim oddelkom veleposlaništva v Grosvenor Streetu takoj po rafalu, ki je bil izstreljen proti sedežu, je vseboval oster napad proti «američkemu fašizmu» in vseboval zahtevo po svobodi ameriških črnih. List papirja je nosil tudi podpis «Gibanje za revolucionarno solidarnost». Poučeni londonski krogi pravijo, da takšnega gibanja v Londonu ni, odnosno da ga v svojih seznamih nimajo zabeležena.

In vendar so policijski agenti našli na tem kosu papirja nekaj, iz česar skušajo izvajati določene sklepe. Beseda «črnci» je bila na tem prostoru zapisana z «negro», to se pravi v španski grafiji in ne «negroes» kot pišejo t Angleži, odnosno Američani. Iz

PRI GRADNJI HIDROCENTRALE NA DONAVI

Odkrili so ostanke naselja iz neolita

Gre za 41 hiš in 33 skulptur, ki so stare okoli 8000 let

Ko so se pred leti lotili gradnje velikanske hidrocentrale v železnih vratih ali v Džerdapu na Donavi, prav gotovo niso računali, da bodo njihova dela privedla do tolikšnega odkritja. Za železna vrata je znano, da imajo tudi svoj poseben zgodovinski pomen, saj je to vodil čez Donavo most še iz rimskih časov in je na romunski strani tudi slovita plošča, ki jo bodo obvarovali in jo napravili dostopno tudi potem, ko bo velik del stare struge zalila voda, ki bo segala čez ta zelo pomemben zgodovinski spomenik. Toda njih-če ni niti od daleč pričakoval, da bodo na tem velikanskem gradbišču odkrili tudi predzgodovinsko naselbino, ali bolje ostanke naselbine izpred 8000 let.

Kakih 14 km od naselja Donji Miholjac je vas Lepenski Vir. Gradbišče hidrocentrale je seglo vse do tod. In tu so pred dnevi odkrili eno najstarejših in še najbolj ohranjenih selišč iz najstarejše dobe. Kakor menijo strokovnjaki, je to odkritje izrednega pomena, ker bo v celoti očrnilo stare trditve, da je neolitska civilizacija nastala v srednji Aziji in da je zato bila Evropa glede tega daleč za njo.

V zvezi s tem odkritjem je upravnik beogradskega narodnega muzeja dr. Lazar Trifunović rekel:

«Zdi se mi, da ne pretiravam, če rečem, da je to odkritje po svojem pomenu enakovredno odkritju ostanke Troje v Mali Aziji».

Po prvih podatkih so na večji površini odkrili ostanke 41 hiš in 33 skulptur iz kamna. Iz tega se da sklepati, da je bilo vse, kar je 6000 let pred našim štetjem nastalo v Mezopotamiji, Iraku, Anatoliji in drugod na Srednjem vzhodu, pod ravnijsko neolitskega naselja, ki so ga odkrili ob Donavi. Idealna razporeditev hiš, razvrščeni v terasah ob bregu Donave, govori o visoki kulturni stopnji tedanjih prebivalcev in o jasni koncepciji graditeljev.

Strokovnjak dr. Srećković, ki vodi raziskavanja na tem področju, meni, da je to odkritje «senzacionalno» in da bo v celoti sprejeto vsa dosedanja gledanja na predzgodovinsko dobo Evrope.

Še o mišji nadlogi v Bosni

Poročali smo že o letošnjem izrednem valu miši na nekaterih področjih na meji med Bosno in Hercegovino. Ob tej priložnosti smo tudi rekli, da se na val omejuje na Kalinovik in na nekatera tudi sicer zelo siromašna naselja v kanjonu Neretve. Ko smo prvič poročali o tem, smo rekli, da se je val miši približal Sarajevu. Kar zadeva strokovnjake, smo povedali, da so ti mnenja, da se bo letošnja izredna nadloga, ki uničuje ves pridelek, končala neke jeseni, ko bodo miši, po sprosavljenem prideku, začele žreti druga drugo in se s tem med seboj pokončale.

Sedaj pa prihajajo iz Bosne bolj zaskrbljujoče vesti, kajti miši niso prispjele le do Konjice, Mostarja, Foče in Sarajeva, pač pa so jih opazili že vse do bližine Doboja in Brčka.

Ponovno se postavlja vprašanje, kako je moglo letos priti do te izredne nadloge. Predvsem je treba vedeti, da se miši zelo naglo množijo in da je možno, vsaj teoretično, da ima en par miši od spomladi do sedaj že od 300 do 500 potomcev. Pomislimo le kolikšna je ta razmnoževalna moč. Z druge strani pa nekateri menijo, da je letošnji val miši posledica zelo blage zime in dejstva, da so v lanskem in prejšnjih letih močno trebili divjad, predvsem lisice, kune, podlasice in divje mačke.

Domačini, ki se na to nadlogo tudi že spoznajo, so nekoliko drugačnega mnenja. Predvsem pripisujejo letošnjo nadlogo vremenskim razmeram. Res je, da je bila pretekla zima zelo blaga, pravijo, toda to še ni glavni ožji vzrok osnovni razlog. Glavni razlog je po mnenju nekaterih treba iskati v tem, da spomladi na poljih, od koder izhajajo miši, ni bilo vsakoletnih poplav, ti podušijo legla.

In kaj storiti sedaj? Strokovnjaki, ki so bili v ta namen poklicani v prizadete kraje, še vedno vztrajajo, da se bodo miši same med seboj iztrebile, z druge strani pa menijo da bi kemično uničevanje miši zahtevalo izredna sredstva, «kolikor znaša letni proračun reobolnice».

Sicer pa naj bodo resnični vzroki te velike nadloge tisti, ki jih navajajo strokovnjaki, ali tisti, ki o njih govorijo preprosti ljudje iz prizadetih krajev, sedaj ni tako važno, bolj važno je dejstvo, da miši že do pred treh dnevni napravile škodo za okoli pol milijarde dinarjev. Ker so najbolj prizadeta prav slabo razvita in siromašna področja bodo ljudje škodo še težje prenašali, kolikor jim seveda ne bodo prisrkočile na pomoč republiške oblasti, ki so podpora že najavile.

ITALIJANSKA VISOKA MODA V VELIKI REPORTAŽI V BARVAH

V 4. številki revije Amica-Moda zelo bogata priloga v barvah in na posebnem papirju o italijanski visoki modi. Najboljši modeli italijanske kolekcije, ki jih bodo prikazale tri najbolj znane manekenke sveta. Modna revija, ki jo svojim bralkam nudi

Amica

SREDA, 23. AVGUSTA 1967

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 7.00 Koledar - 7.30 Jutrzanja glasba - 11.35 Soplek slovenskih pesmi - 11.50 Glasbila in barve - 12.10 Žena in dom - 12.25 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba iz filmov - 17.00 Ansambel Carla Pacchiorija - 17.20 Glasba za transistornik - 17.50 «Od Mendeleja do sodne genetike» - 18.00 Zabavala vas bosta - 18.15 Umetnost in prireditve - 18.30 Sopranistka Dolores Ivančič - 19.00 Ljudske zborovske pesmi - 19.30 Italijanski pentagram - 20.00 Sport - 20.30 Simfonični koncert - v odmoru: Knjižne novosti: Aleksander Stipčević: «Iliri» - 21.50 Nekaj jazza - 22.15 Plesna glasba.

Trst

12.05 Lahka glasba - 12.25 Tretja stran - 13.40 Drugo delanje opere - «Othello» - 14.20 Furlanske pesmi - 14.40 Domači skladatelji.

Koper

7.30, 8.30, 12.30, 14.00, 14.30, 15.30, 20.15 — Poročila - 8.15 Jutrzanja glasba - 9.00 Popevke - 9.30 Polke in valčki - 10.00 Pod senčnikom - 11.00 Plošče - 11.30 Danesnji pevci - 11.45 Glasbeni zvezek - 12.00 v 13.05 Glasba po željah - 14.40 Pevski zbor - 15.00 Glasbeni vrtljak - 16.00 Baletni odlomki - 16.40 Od Soče do Drave - 17.30 Radijski odel - 18.15 Pesmi - 18.45 Plesna glasba - 19.00 in 20.30 Prenos RL - 20.00 Orkester N. Rica - 23.15 Chopin in Schumann.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Jutrzanje pesmi - 9.07 Zvočni trak - 10.05 in 11.05 Ure glasbe - 12.05 Kontrapunkt - 13.17 Nepozabne pesmi - 14.40 in 15.10 Italijanske popevke - 16.00 Program za mladino - 16.40 Glasbeni antologija - 17.15 Roman v nadaljevanjih - 18.15 Glasba za mladino - 19.30 Luna park - 20.20 A. Sastre-L. Aguirre: «L'incarnata» - 22.00 Simf. koncert.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila - 8.45 Orkester - 9.35 Glasbeni album - 10.00 Roman v nadaljevanjih - 10.35 Glasba po željah - 11.42 Pesmi desetletja - 13.00 Pisana glasba - 14.04 Juke box - 15.00 Izbrani motivi - 15.15 Sopranistka Gabriella Onesti - 16.35 Mozartove skladbe - 16.00 Rapsozija - 16.38 S transistornim na pesni - 20.00 Program za v sredo zvečer - 21.00 Znanstvena oddaja - 21.10 Jazz - 21.40 Plesna glasba.

III. program

10.00 Operna glasba - 10.30 Giardini in Gossec - 12.25 Vivaldijeve skladbe za violino - 13.10 Simfonični koncert - 14.30 Polifonski zbor iz Rima - 15.05 Dvořakov kvartet opus 96 - 15.30 Skladatelj N. Čestigioni - 16.10 Brahmsove varijacije na Paganiniho - 17.10 Schubert in Hindemith - 18.30 Izredna lahka glasba - 18.45 Sport in Italijani - 19.15 Vsakovečerni koncert - 20.30 Tartinijeve sonate - 21.00 z Brahmsovim romanc - 22.30 Literarna oddaja.

Slovenija

7.00, 9.00, 11.00, 14.00, 16.00, 20.30 — Poročila - 8.05 Telesna vzgoja - 8.50 Oddaja za žene - 9.05 Glasbene matinee - 10.00 Pisan svet pravljič - 10.15 Deset let Otrškega zbora - 10.30 Jaz, pesmi in plesi - 11.15 Biserček Dragiša Ogjanović - 11.45 Clovet in zdravje - 12.00 Turistični napotki - 12.20 Popevke in plesni zvoki - 13.00 Na današnji dan - 13.10 Respihi: Rimske pinije - 13.30 Kmetijski nasveti - 13.40 Polke in valčki - 14.30 Priporočajo vam... - 15.05 Melodije - 15.35 Naši poslušalci čestitajo - 16.40 Iz Mozartove opere «Carobna piščala» - 17.00 Vsa dan za vas - 18.05 Mladina sebi in vam - 19.00 Aktualnosti doma in po svetu - 19.15 Z opernih odrov - 19.45 Na razgovor - 20.05 Glasbene razglednice - 21.00 Lahko noč, otroci! - 21.10 Verdi: Othello - 23.10 Za ljubitelje jazz - 23.50 C. Smith: Pesmi - 24.05 Lahko noč.

Ital. televizija

18.15 Program za mladino - 19.45 Sport in ital. kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Druga Amerika: S. Novini Andov - 21.55 Športna sredi - 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik - 22.15 Glasba: «A. priče» - 22.45 Gospodarski pregled.

Jug. televizija

19.15 Dobra, prodali bomo le dobro blago - 20.40 Obzorik - 21.00 in 23.00 Dnevnik - 21.30 L. Pirandello: Kaj je resnica - 22.40 Jazz festival v Ljubljani.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Uveljavite svoje načela. Dovolj časa imate, da razmiselite o svojih čustvenih težavah.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne prevzemajte odgovornosti za druge. Objektivno presodite neko napako.

DVOJKA (od 21.5. do 22.6.) Če hočete ohraniti svoj položaj, bodite bolj strogi. V družini ne popuščajte.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Vedno novo delo, ki ga ne boste zmogli. Neki stik se vam bo ponesrečil.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Spor, kakerega osnova bodo različna načela na gledišču. Kar mirni bodite.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Danes se vam nudi priložnost za izvedbo načrtov. Neko soglasje je v nevarnosti.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Prisebost in intuicija vam bosta pomagali. Sorodno gledanje na družinske zadeve.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) S finančne plati ne boste mogli tožiti. Ne bo pa tako, kar zadeva moralna zadoščenja.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) S svojim dinamizmom boste daleč prišli. Nesporazum, toda nič hudega.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne bojite se novosti. Načrti za izlet z ljubljeno osebo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Preveč drzni ste v poslih. Vaša fantazija včasih zaplava v prazno.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) V sovažno okolje boste zlezli. Dobili boste pismo, ki vas bo močno razveselilo.

Goriško-beneški dnevnik

SEJA OBČINSKEGA ODBORA V GORICI

PO TREH DNEH ISKANJA

10. JUBILEJNE SLOVENSKE ŠPORTNE IGRE

Shod pripovednikov Mitteleurope bo od 9. do 13. septembra na Gradu

Zaninovo truplo je včeraj samo priplavalo na površje

Morda se mu je nesreča pripetila med fantovščino

ŠPORTŠPORTŠPORT

Letošnji nogometni turnir nič boljši od prejšnjih let

Preveč izključitev, sodniških opominov, izgrediv Občinstvo pa je bilo še vedno navdušeno

V petek seja občinskega sveta - Občinske može čakajo nekatera važna vprašanja, kot proračun za leto 1967 in regulacijski načrt

Na zadnji seji občinskega odbora v Gorici so sklenili, da bo prihodnja seja občinskega sveta v petek 25. avgusta ob 18.30. Ker bo to po vsej verjetnosti pripravilo na to sejo zajeten dnevni red, ki bo zanj potrebna več kot ena obdobja. Občinski može se bodo morali spoprijeti z nekaterimi važnimi vprašanji kot so na primer proračun za leto 1967, regulacijski načrt, obrat za predelavo meti itd.

Občinski so sprejeli predlog župana Martine, da občinska uprava nudi Grad na voljo udeležencem drugega kulturnega shoda Mitteleurope, ki se ga bodo med 9. in 13. septembrom udeležili pripovedniki in literarni kritiki Italije, Nemčije, Avstrije, Jugoslavije, Češkoslovaške in Madžarske. Na županov predlog so nadalje menovali komisijo, ki bo sestavila prednostno lestvico začasno nameščenje šolskih vrtnarjev v etu 1967-1968.

Občinski so se nato lotili vrste vprašanj, ki zadevajo posamezna območja. Občinski za javna dela Lupieri je predlagal najem delnega posojila 17 milijonov za ureditev industrijsko - obrtniškega pokolenega zavoda, odobrili so na-

Včeraj zjutraj so našli truplo 17-letnega Antonia Zanina iz Sent Lovrenca pri Mošci. Priplavalo je na površje, kjer so ga nekaj po 7. uri opazili mimoidoči, ki so s pomočjo pnevmatičnega čolna povlekli truplo na kopno, kjer so ga sodne oblasti pregledale. Pogreb bo danes.

Kakor smo poročali včeraj, se je Zanin utopil v soboto pozno zvečer, ko se pri jezeru mladinci iz Sent Lovrenca slavili fantovščino za nekimi prijatelji, ki se bo poročil. Od tistega večera dalje se po razširile razburilne novice. Pogovorili bodo s tem v zvezi o pobudah, ki jih bodo morali sprejeti sindikati za zaščito koristi delavcev tega podjetja.

Nov poveljnik gasilcev v Gorici

Goriški gasilci so dobili te dni novega poveljnika v osebi inž. Giuseppe Baroneja, ki prihaja iz Potenze, kjer je bil zadnja leta v službi. Do leta 1964 je bil gasilski častnik v Benetkah. Dosedanji poveljnik goriških gasilcev inž. Giorgio Fiorentini, ki je poveljeval gasilcem pri nas od januarja lanskega leta, je bil premeščen v Asti. Novemu poveljniku izrekamo željo, da bi se dobro počutil v Gorici, inž. Fiorentiniju pa želimo obilo uspeha na njegovem novem delovnem mestu.

Nesreča delavca iz Medje vasi

Včeraj popoldne se je na delu v Italcantieri ponesrečil delavec 32 letni Viktor Peric iz Medje vasi. Ko je delal s pnevmatičnim svedrom, mu je udaril v obraz pesek in kameni drobtini, ki so ga ranili po obrazu. V tržiški bolnišnici so ga pridržali za 7 dni na zdravljenju.

Izredna zaposlenost goriških gasilcev

Vsi oddelki goriških gasilcev so bili včeraj ves dan zaposleni za gašenje številnih požarov, ki so nastali na območju naše dežele kakor tudi v ostalih krajih Veneta. Goriški gasilci sodelujejo pri gašenju požarov na Trškem, pri Vidmu, Benetkah, Trevisu, Padovi in Vicenzi. Vseposodi je zaradi izredno suhe klime in vetra nastalo več požarov, ki jim domači gasilci sami niso bili kos, na tako velikih površinah so se razvili.

Gasilci so v ponedeljek ponoči odšli tudi v Standerž v Sovodnje, kjer se je vnela suha trava ob železniški progi. Pri Standeržu se je požar razvil na površini 400 m² Sovodnjah pa na površini 800 kv. metrov. Po vsej verjetnosti ga je zanetil iskra iz lokomotive.

Obvešna prijava prebašev za zakol

Trošarinski urad obvešča neposredne obdelovalce, ki imajo stalno bivališče na področju goriške občine, ter nameravajo zaklati kakšnega prašiča za svoje družinske potrebe, da so dolžni prijaviti, da imajo takega prašiča in sicer vsaj tri mesece pred zakolom. Če take prijave ne bodo napravili, ne bodo deležni 50 odstotka znižanja zadavne občinske trošarine.

Prijave je treba napraviti na trošarinskem uradu v Gorici, Ul. Boccaccio 6, ali na uradu v Ločniku, Trg. San Giorgio 37, odnosno v uradu občinske kladnice v Kraški ulici v Standeržu.

Popravni izpiti na nižji srednji soli

Ravnateljstvo slovenske nižje srednje šole v Gorici, Ul. Randaccio 6, sporoča, da se bodo popravni izpiti jesenskega roka dne 1. septembra ob 8.30 uri s pismeno nalogo iz italijanščine.

Zaključek počitnic v tekstilnih obratih

Včeraj so se vrnil na delo delavci in delavke v tekstilni tovarni v Sovodnjah, kjer so se zopet zavrteli stroji in se je vrnil običajni proizvodni živ-žav. Jutri pa bodo ponovno začeli z delom tudi v tekstilni tovarni v Podgori, kjer je prav tako vse mirovalo dva tedna zaradi skupnih poletnih počitnic.

Obenem s povratkom na delo se bo razgibalo tudi sindikalno življenje, saj je ostala nerešena vprašanja sindikalnih problemov, katerim so se pridružili še novi.

Sindikalna posvetovanja o Solway

Danes popoldne ob 17.30 bo na okrajnem sedežu sindikata CISL v Trzinu sedenec predstavnikov kemičnega sindikata CGIL in CISL. Predmet razgovora bo položaj v kemični tovarni Solway glede katere so se razširile razburilne novice. Pogovorili bodo s tem v zvezi o pobudah, ki jih bodo morali sprejeti sindikati za zaščito koristi delavcev tega podjetja.

KORISTNO DELO GORIŠKIH KARABINERJEV

V razdobju od 11. do 21. avgusta so učinkovito pomagali urejevati promet

Opravili so 2420 izvidniških obhodov, prevzeli 15400 km in prisodili 862 glob za razne prekrške

Avogustove počitnice so za nami in varnostni organi, ki jim je bila kot običajno poverjena naloga, da so urejali povečan avtomobilski in drugi promet z namenom, da bi zmanjšali na najmanjši obseg prometne in druge nesreče, so napravili svoje statistične zaključke. Tak zaključek je napravilo tudi v poveljstvu karabinerjev v Gorici, ki navaja za svojo službo v obdobju od 11. do 21. avgusta na področju naše pokrajine naslednje podatke:

V prvem obdobju, ki gre od 11. do 15. avgusta, so pri varnostni službi na področju goriške pokrajine uporabljali vsak dan po 220 karabinerjev; opravili so skupno 1100 izvidniških obhodov ter s svojimi motornimi vozili prevzeli 7300 km. V tem prvem obdobju so napravili zapisnik v 9 primerih prometnih nesreč, pri katerih sta bila dva mrtva, tri osebe pa so doble hujše ali manjše poškodbe. V 542 primerih so naložili globo nediscipliniranim vozačem za razne prekrške, pomoč pa so nudili v 16 primerih.

V drugem obdobju, ki gre od 16. do 21. avgusta, je bilo prav tako vsak dan po 220 karabinerjev v službi na cestah, ki so opravili skupno 1320 izvidniških obhodov ter pri tem prevzeli s svojimi motornimi vozili skupno 8.100 km. Tudi v tem obdobju so napravili zapisnik v 9 primerih prometnih nesreč, pri katerih ni bilo nihče mrtve, pač pa je bilo 5 oseb ranjenih. Globe za prekrške cestnega pravilnika in drugih predpisov so naložili v 321 primerih v 7 primerih pa so nudili pomoč vozačem, ki so se znašli v stiski na cestah.

Iz teh skopih števil je vsekakor razvidno, da so imeli tudi karabinerji goriškega področja v dneh največjega poletnega prometa polne roke dela, da so pri tem uporabili vse svoje razpoložljive sile in v celoti dobro izpolnili svojo nalogo, ki jim jo je naložila skrb za varno vožnjo in izvajanje cestnih predpisov, ki so predpogoj za tako varnost. Skupaj z izvidničarji cestne policije in drugih organov je njihova zasluga, če se je število prometnih nesreč letos zmanjšalo

v primeri z lanskimi, pa čeprav se je promet še povečal.

Splavitev podmornice v Italcantieri

V soboto bodo v ladjedelnici Italcantieri splavili podmornico "M. O. Attilio Bagnolini", drugi podvodni objekt, ki ga je zgradila italijanska vojska mornarica po drugi svetovni vojni. "Bagnolini" je dvojček "E. Totija" iz serije starih podmornic, ki jih je zgradila italijanska vojska mornarica v okviru obveznosti v NATO.

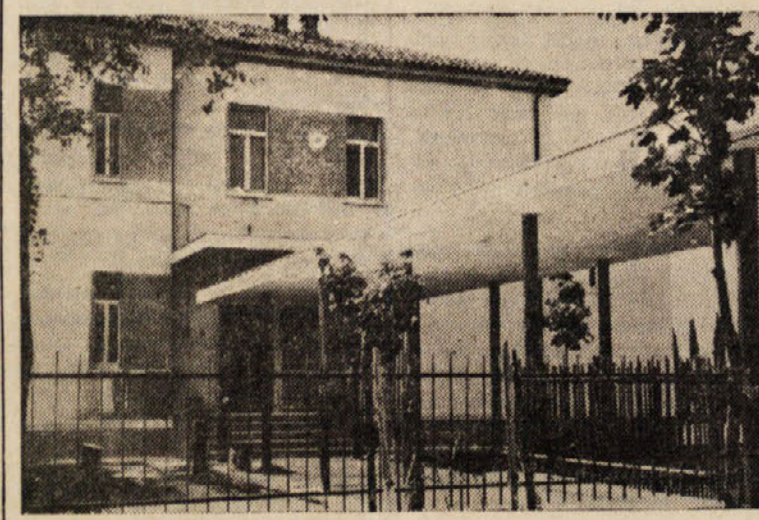
Gradnja podmornice spada v okvir novih nalog, ki jih imajo podmornice v podvodnih bitkah. "Bagnolini" bo imela 500 ton, dolga bo 48, široka 4,7 metra ter jo bosta pogonjala dva motorja diesel po 700 kw in en elektrini s 625 kw; posadka bo štela 18 moških. Oboje bosta zelo moderna: torpeda bodo sama iskala cilj tako da ga skoraj ne bodo mogla zgrešiti.

V Vrtojbi so pokopali Ivana Dornika

V Vrtojbi so včeraj popoldne pokopali Ivana Dornika, ki je v ponedeljek popoldne umrl v starosti 75 let. Pokojnik se je rodil v števerjanu ter je večidel svojega življenja prebil v Gorici, kjer je delal kot mizar. Zaradi protifašističnega prepričanja, je bil v zaporih ter se je moral zateči v Francijo. Že leta 1942 je v mestu organiziral prve trojke osvobodilnega gibanja ter se je v njem aktivno udeleževal skozi vso vojno. Leta 1948 je optiral za Jugoslavijo ter se je preselil v Vrtojbo, kjer je živel vse do svoje smrti.

Sinu Ladiju Dorniku izrekamo ob izgubi očeta naše iskreno sožalje.

Bivši partizani izrekajo sožalje Ladiju Dorniku, dolgoletnemu voditelju odeska bivših partizanov za Goriško, ob smrti njegovega očeta.

Z novim šolskim letom bodo osnovnošolski otroci iz Dobrodobera pričeli obiskovati razširjeno ter modernizirano šolo, kjer se dela naglo bližajo kraju. Skupno z otroškim vrtem, ki jo za osnovnošolskim poslojem, predstavljata zgradbi kar lep šolski center v tej kraški občini

Kino

Gorica

VERDI. 17.15-22.22: «Per un dollaro di gloria». B. Crawford in E. Montes. Italijansko-španski kinemaskopni barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

ORSO. 17.22: «Fenicia di una spia». Tony Russell in Erika Blanc. Italijansko-španski film v barvah. Zadržna predstava ob 22. uri.

WODENISSIMO. 17.22: «Assicurai vergine». Romina Power in Vittorio Caprioli. Italijanski kinemaskopni film v barvah.

CENTRALE. 17.30: «Il delinquente delicato». J. Lewis in D. McGavin. Ameriški film.

VITTORIA. 17.15-21.30: «Una spora ca facenda». Tony Tabor in Nino Castelnuovo. Ital. film.

Trzin

EXCELSIOR. 17.30-22.22: «La caduta delle aquile». G. Peppard in Andress. Kinemaskopni film v barvah.

AZZURRO. 18.22: «Dossier 107 - mitra e diamanti». S. Montiel in M. Michael. Barvni film.

PRINCIPE. 18.00-22.00: «Desperado trail». L. Barker in P. Price. Kinemaskopni film v barvah.

Ronke

EXCELSIOR. Zaprt.

10. 20.22: «Colorado Charlie». B. Hudson in R. Wilde. Kinemaskopni film v barvah.

DEZURNE LEKARNE

GORICA
Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna D'UDINE, Ul. Rabat-a 18 - tel. 21-24.

RONKE
Ves dan in ponoči je dežurna lekarna «Alla stazione» dr. Matijaja, Vermeljana, Ul. Garibaldi 3, tel. 73046.

TRZIO
Danes ves dan in ponoči je odprta v Trzinu lekarna «San Nicolò» dr. Olivettija, Ul. 1. maja 94, telefon 73328.

DEZURNA CVETLICARNA
Danes, 20. avgusta je v Gorici dežurna cvetličarna MICHELI FERDINANDO, Ul. XXIV Maggio 22, tel. 23-39.

ILJA EHRENBURG

SREČANJA S SODOBNIKI

(Odlomki iz knjige «Ljudje, leta, življenje»)

JOLIOT-CURIE

«Redko razmišljam o smrti, toda kadar mislim nanjo, počenjam to intenzivno in si ne prizadevam pobeigniti pred govorom,» mi je govoril Joliot-Curie na praškem letališču. «Človek ne more prenesti misli, da bo izginil. To ni fizičen strah, temveč nekaj resnejšega - nesprejemanje izginjanja, praznine. Zdi se mi, da se je ideja o zagrobnem življenju prav zato tudi rodila in medtem ko je bila znanost na začetku, so se ljudje tolažili z iluzornim upanjem. Znanje terja od človeka pogum... Neobstoj zagrobnega življenja nikakor ne pomeni negacije nadaljevanja. Obstaja fizična zveza generacij, njo narekuje narava. Toda obstaja tudi druga zveza - delo, ustvarjanje, ljubezen, tisto, kar obstaja, ko izginejo tako človek kot njegovo ime in celo kosti...»

Te besede sem si zabeležil, toda Joliot je izrazil svojo misel mnogo bolj osem let kasneje v eseju «Človeške vrednote znanosti»: «Večkrat sem bil prisiljen biti priča strahotnih razočaranj, ko so ljudje nenadoma izgubili vero. Toda... Rad bi povedal, toda vrag naj ga vzame, zakaj mora zagrobnemu življenju obstajati v nekem drugem, onem svetu? Ko sem razmišljal o smrti celo v mladih dneh, sem videl pred seboj prizor, ki je globoko ljudski in zemeljski. Mar večnost ni živa, otipljiva veriga, ki nas povezuje s stvarmi in ljudmi, ki so obstajali pred nami? Če mi dovolite, vam bom povedal o nekem svojem spominu. Kot deček sem neki večer sedel in se učil.

Med delom sem se naenkrat dotaknil z roko kositrnega svečnika - zelo stare družinske relikvije. Prenehal sem delati, ves prezeval od razburjenja. Ko sem zaprl oči, sem videl podobe, katerih priča je bil nedvomno stari svečnik... Kako so odhajali v klet na dan veselih proslav rojstnih dni, kako so ponoči sedeli poleg trupla umrlega... Zdelo se mi je, da čutim toplino roke, ki je v teku stoletij držala svečnik, da vidim obraze... Seveda, to je fantazija, toda svečnik mi je pomagal, da sem ugledal tiste, ki jih nisem poznal, da sem jih videl kot žive in končno sem se osvobodil strahu pred neobstoje. Sleherni človek pušča na zemlji neizbrisljivo sled, pa naj bo to les iz ograje ali kamnite stopnice. Rad imam les, ki blesti od dotikov številnih rok, kamen, ki je izlizen od tujih korakov, rad imam svoj stari svečnik iz kositra. V njem je večnost...»

(Zgodbo o Joliotu sem začel z razgovorom o smrti, toda zdi se mi, da nikoli nisem srečal vitalnejšega človeka kot je bil prav on. Pet let je minilo od njegove smrti, toda težko si predstavljam, da njega ni in pogosto zasamim samega sebe, kako pomisljam: škoda, ker Joliot ni prišel, povedal bi, kaj je treba storiti...)

Razgovor na praškem letališču je imel svoje nadaljevanje. Joliot se je 1955. leta povrnil k isti temi. Na Dunaju je bilo razširjeno zasedanje svetovnega sveta. Joliot je trdil v referatu, da so zbrane zaloge jedrskega orožja zadostne za uničenje življenja na našem planetu. Takšna ocena se je nekaterim zdelala pretirano pesmistična («Razsojanje strokovnjaka. S političnega stališča je to nepravilno...»). Pripotoval sem z Dunaja v Pariz dva tedna za Joliotom; čakal sem na vizum. Takoj je prišel k meni sekretar Joliot Roger Mayer: «Joliot pravi, da bo moral zapustiti položaj predsednika, ne more se odreči svojim prepričanjem kot znanstveniku...» Incident je bil hitro zgleden. Joliot se je pomiril, ko pa sva se srečala, je takoj rekel: «Funkumite - to je zadeva vesti! Politika je vzvišena ljudska funkcija. Toda, če kljub zdravemu razumu, kljub sovjetskemu predlogom, kljub vsemu, kar delamo, pride do katastrofe, vam zagotavljam, da ne bo nikogar več, ki bi rezoniral o politič-

nem nesmislu minulega dogodka... Ko so mi izročali v Stockholmu Nobelovo nagrado, je bilo vse svečano. Jaz sem malce pokvaril splošno, dobro razpoloženje... Takrat se še nisem zavedal moči atomske energije, nisem mogel predvidevati Hirošime, a vendar sem zaključil svoj govor z opozorilom: Previdno! Moči, ki jih je človek sprostil, so ogromne. Omenil sem nove zvezde, ki nastajajo in izginjajo, to je bila prej podoba kot znanstvena hipoteza... Človekova smrt je strahotna, toda tisto, kar je bil ustvaril, ne izgine - prepričan sem, da jo kljub krivicičasti poti zgodovine, kljub porazom, kljub neumnosti poslanjuje mladost človeštva: minilo je komaj šest tisoč let, odkar je začelo misliti, dvesto generacij - da, kljub neumnosti obstajata napredek, gibanje naprej... Religiozni ljudje so menili, da obstajajo razumna bitja samo na Zemlji. Težko, da je tako... Toda, če vsemu temu navkljub pride do atomske katastrofe... Kaj bo pa potem? «Nova zvezda»? Praznina? Ene generacije izroča drugi generaciji štafeto palice - ponavljam vaše besede. Toda komu bomo izročili tisto, kar je bilo ustvarjeno v teku šest tisoč let? Vacuum? Sami ste mi pravili, da sem optimist. Toda ponavljam: previdno! Izmed vseh stvari so najnevarnejše iluzije. Človek, ki se je bil pravkar oženil, našel stanovanje, si bo težko predstavljati, da se mu ne bi posreželo namestiti pohištva, od vsega pa bo ostal samo še prah... Ni kriva znanost, temveč neenakomerni razvoj človeštva. Nekateri ljudje, žal, imajo veliko oblast, pa nimajo niti moralnih zavor niti elementarnega znanja: predstavljajo si, da je sproti sprostitev atomske energije odkritje, ki je prišlo na vrsto, nekaj parnemu stroju podobnega ali pa motorju z notranjim zgorevanjem...»

Ni mogoče biografije Joliot-Curieja (tako ga označujejo v knjigah in listih), Joliot (tako so ga nazivali ljudje, ki so ga poznali), Freda (tako so ga klicali prijatelji) ločiti od problema, ki so nam ga vsilili v zvezi s porajanjem nove fizike. Jutro novega obdobja človeštva sem videl na predvečer svojega življenja. Seveda so me Einsteinova odkritja presenetila že v začetku dvajsetih let, čeprav sem jih slabo razumel. Hirošima

me je pretresla z veličino strahot, toda nisem se zavedal minulega dogodka. Zaradi atomske bombe sem negotov, ker je bila tistočas, desetisočkrat močnejša od navadne bombe. Nisem razumel, da je tragedija v nekem drugem: znanje je prehitelo moralo. Oblast v Ameriki ni bila v rokah profesorja Princetonske univerze, ki so ga smatrali za genialnega čudaka z dolgimi, kodrastimi lasmi in z ljubeznijo do človeka iz prejšnjega stoletja, temveč v rokah čisto prijetnega, sodobnega človeka, standardnega politika, ki se je čisto slučajno znašel na položaju predsednika.

Finstena sem poslušal s spoštovanjem, toda z njim sem preživel samo nekaj ur. Z Joliotom pa sem se sestajal pogosto v teku osmih let. Vzljubil sem ga - njegov razum, občutljivost, silkarja, intucijo, zares žensko, pogum, čistost. Nisem ga imel samo rad, tudi hvaležen sem mu bil - pomagal mi je razumeti tisto, kar je dotlej ostajalo zame nedosegljivo. Njegove besede, pa tudi njegova usoda, so mi omogočile, da sem ugledal obraz novega obdobja. Na grobu Joliot je njegov prijatelj Bernal rekel: «Tragedija Joliot je bila tragedija plemenitosti...» Zvečer pa je Bernal dodal: «In tragedija znanosti...»

Včasih pravimo za pisatelja, da je podoben svojim knjigam. Morda je bil tudi Joliot-Curie podoben svojim delom, toda tega ne vem, preveč sem nepoučen o sodobni fiziki, da bi lahko sodil o tem. Toda zame Joliot ni bil, tako po načinu obnašanja, razgovora in zanimanja, skratka po duhovni strukturi, povezan s predstavo o učenjaku, ki se je bil v meni izoblikoval še v detinstvu: najmanj od vsega je bil v se ozež strokovnjak, asket, raztresen kabinetni učenjak. Sicer pa so vsa modrovanja o rojenih učenjaki, pesnikih, inženirjih, glasbenikih raztegnjena in samovoljna. Joliot mi je nekoč rekel: «Trudi sam se čudim, da sem postal učenjak. Kot učenec sem se navedel, da bi postal poklicen nogometaš, prerokoval so mi slijanje prihodnosti. Zgodilo se je drugače... Verjetno me je nekaj pritegnilo k znanosti. Koblebal sem - kemija ali fizika? Očitno tudi tukaj ni šlo za preprosto slučajnost. Ne vem, če bi imel dovolj upornosti, potrpežljivosti...» (Nadaljevanje sledi)

DIRKA PO REDIPUGLI

Valencič med najboljšimi

V petek smo imeli priložnost videti v Redipugli nekatero Jugoslovansko aso. 165 km dolge krožne dirke so se poleg kolesarjev iz Juljske krajine in drugih krajev severne Italije udeležili še Valencič, Škerlj, Boltezar, Božičnik, Hvalič, Živkovič.

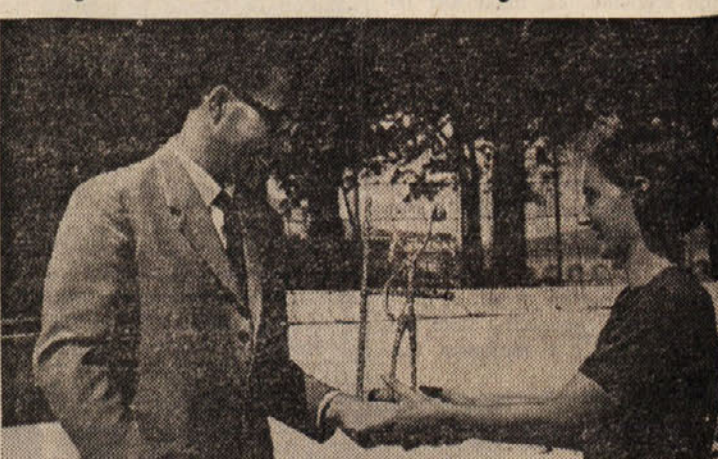
Dirka je bila bojevita, 20 kolesarjev je zbežalo takoj v začetku. Do Gradeza je bila hitrost 48 km na uro. Zaradi burje pa se je nato zmanjšala. Na hribu Sv. Mihaela je ušel 19-letni Stane Božičnik, presenetljivo drugi na dirki po Jugoslaviji. Ta si je takoj nabral precejšnjo prednost in privozil v Redipugli z minuto naskoka. Po 5. kroguh po Redipugli so ga zasledovali ujeli. Medtem sta od Jugoslovanskih ostala v dirki le še Valencič in Božičnik. Ostali so morali odstopiti. Valencič je bil vsekakor najkvalitetnejši, toda bil je preveč osamljen in ni mogel nič proti močni koaliciji kolesarjev iz Lombardije.

Vrtni red na cilju:

1. Morellini (Aurora Brolio Desio) v 4 urah 2' - povprečna hitrost 40,909 km na uro
  2. Quintarelli z zaostankom 52"
  3. Braggon (Fiat Torino) 52"
  4. De Gobbi 1'29"
  5. Valencič (Rog Ljubljana) 1'29"
- Takoj drugi dan to je v soboto, pa se je v Metliki na Dolenjskem pričela dnevna mednarodna dirka «Po Bel krajlini». Prvi dan je bila dirka na kronometru, kjer so tekmovali posamezno na cesti. Najbolj priča o nastopu, sta bila vsekakor Škerlj - Valencič in pa Uršič - De Gobbi. Posebna atrakcija je bil Uršič, svetovni amaterski rekordar na 4000 in 5000 m ter srebrna kolajna na olimpijskih igrah v Tokiu. Smola pa je hotela, da je moral zaradi okvare na kolesu odstopiti.

V nedeljo pa je premočno zmagal Boltezar. Radi

Celjankam «Prva trofeja Sokola»

Predsednik Sokola Terčon je v nedeljo izročil kapetanki Partizana iz Celja «Prvo trofeja Sokola»